

автоматизації типових дій, що знижує потребу у постійному аналізі рутинних ситуацій і дозволяє зберігати інтелектуальну енергію для вирішення нестандартних завдань.

Також має бути включене планування ротацій та організація режимів відновлення [1, 3]. Навіть короткостроковий вихід із зони активних бойових дій здатен суттєво відновити когнітивні функції, знизити рівень стресу та підвищити якість подальших рішень. Не менш важливою є так звана “бюрократична детоксикація” – оптимізація інформаційних потоків і скорочення надмірної звітності, яка часто стає додатковим джерелом перевантаження та посилює стан виснаження.

Психологічна складова протидії передбачає формування культури саморегуляції та усвідомленого ставлення до власного психічного стану. Навчання командирів навичкам раннього виявлення симптомів вигорання, управління стресом і відновлення уваги дозволяє своєчасно запобігати критичним формам виснаження. Не менш принципово важливою є усунення стереотипів психологічної допомоги. Вона має сприйматися не як ознака слабкості, а як необхідний елемент підтримання боєздатності, своєрідне “технічне обслуговування” ключового ресурсу війни – людського мислення.

Тому можна зазначити, що професійне вигорання та втома командирів нижчої ланки є взаємопов'язаними феноменами, що формують складний механізм зниження ефективності військового управління. Їх вплив виходить за межі індивідуального рівня і трансформується у фактор, що визначає стан дисципліни, рівень довіри, правову коректність дій і загальну боєздатність підрозділу. Зараз своєчасне виявлення, профілактика та інституційне врегулювання цих явищ є необхідною умовою забезпечення стійкості військ у сучасних умовах ведення війни.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Roy F. Baumeister, John Tierney. Willpower: Rediscovering the Greatest Human Strength. New York: Penguin Press, 2011. URL: https://www.researchgate.net/publication/280883366_WILLPOWER_Rediscovering_the_Greatest_Human_Strength.
2. Shai Danziger, Jonathan Levav, Liora Avnaim-Pesso. Extraneous factors in judicial decisions. Proceedings of the National Academy of Sciences. 2011. URL: <https://www.pnas.org/doi/10.1073/pnas.1018033108?utm>.
3. Anna Sjörs Dahlman, Caroline Hansson. Burnout.. Encyclopedia of Stress. URL: <https://www.sciencedirect.com/topics/psychology/burnout?utm>.
4. World Health Organization. Burn-out an “occupational phenomenon”: ICD-11. 2019. URL: <https://encyclopedia.pub/entry/history/show/51121?>.

ПАВЛОВА ОЛЕКСАНДРА ОЛЕКСАНДРІВНА
здобувач вищої освіти ПРс-23 групи, ННІ
цивільного захисту Національний університет
цивільного захисту України

ЧУБАНЬ ВІКТОРІЯ СЕРГІЙВНА
кандидат економічних наук, доцент
Національний університет цивільного захисту
України

БЛОКЧЕЙН-ТЕХНОЛОГІЇ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ПРОЗОРОСТІ ВИПЛАТ У СЕКТОРІ ОБОРОНИ

Питання справедливого та своєчасного нарахування додаткової грошової винагород є критичним для підтримання морально-психологічного стану особового складу. Проте чинна система базується на паперових наказах, журналах бойових дій та багаторівневій системі

звітності, що створює передумови для суб'єктивізму, затримок та зловживань (нарахування виплат особам, які фактично не перебували на «нулі»). Цифровізація цього процесу через впровадження блокчейн-технологій дозволяє перетворити систему виплат на прозорий, автоматизований та захищений від маніпуляцій механізм.

Блокчейн за своєю суттю є децентралізованою базою даних, де кожна транзакція зашифрована та пов'язана з попереднім. У площині модернізації фінансового забезпечення персоналу сектору безпеки і оборони імплементація зазначеної технології детермінує такі стратегічні переваги:

- неможливість видалення або зміни даних, адже жоден командир чи бухгалтер не зможе заднім числом змінити інформацію про перебування підрозділу в зоні бойових дій, якщо запис уже потрапив у блокчейн;
- простежуваність, оскільки кожна операція – від видачі бойового розпорядження до зарахування коштів на карту – залишає цифровий слід;
- автоматизація через смарт-контракти – програмний код, який автоматично виконує виплату при настанні певної умови (наприклад, підтвердження геолокації підрозділу та наявності наказу в реєстрі).

Для легітимізації такої системи необхідна трансформація нормативно-правового поля. Крізь призму теоретико-правової дедукції, алгоритмізований протокол смарт-контракту потребує нормативної легітимізації як інноваційна форма процесуальної реалізації електронного розпорядчого акта.

Алгоритм роботи «цифрової виплати» повинен включати:

- видачу бойового розпорядження, коли наказ оцифровується та вноситься в реєстр із використанням кваліфікованого електронного підпису командира;
- верифікацію перебування через дані з GPS-трекерів, систем зв'язку або звітів вищих штабів, що автоматично звіряються з бойовим розпорядженням;
- виконання контракту, де система автоматично розраховує кількість днів чи годин перебування в зоні бойових зіткнень;
- транзакцію, коли дані передаються в банківську установу для миттєвого нарахування.

Впровадження блокчейну дозволяє нівелювати типові корупційні схеми, такі як: «мертві душі», оскільки система вимагає цифрової ідентифікації кожного бійця; відкати, бо прямий зв'язок між наказом і виплатою виключає посередників; приховування затримок, адже будь-яка зупинка коштів на рахунках відомства стає видимою в реальному часі.

Незважаючи на переваги, існують специфічні ризики: кібербезпека та секретність вимагають шифрування даних найвищими стандартами, відсутність зв'язку в зонах РЕБ потребує механізмів відкладеної синхронізації.

Цифровізація виплат на базі блокчейну – це перехід від постфактум-контролю до превентивного контролю.

Використання блокчейну дозволить не лише заощадити державні кошти, а й побудувати найвищий рівень довіри між військовослужбовцем та державою. Використання блокчейну – це важливий аспект, адже чинна система оформлення виплат після поранення часто перетворюється на «друге коло пекла» для постраждалого через необхідність збору десятків паперових довідок у різних інстанціях (від бойової частини до госпіталів та ВЛК).

Сьогодні для отримання одноразової грошової допомоги рятувальник або військовий має пройти шлях отримання довідки про обставини травми (форма 5), висновку ВЛК про зв'язок поранення з виконанням обов'язків, встановлення групи інвалідності через МСЕК та подання заяви до фінансового органу. Проблема полягає в тому, що будь-яка помилка в одному документі чи втрата документу затягує процес на місяці. Автоматизація передбачає створення єдиного цифрового треку поранення, де кожен етап фіксується у блокчейні без можливості видалення чи підробки.

Концептуальна модель автоматизованого нарахування виплат детермінована наступною послідовністю операційних етапів:

- поранення фіксується первинною медичною допомогою в електронній системі, що стає першим блоком у ланцюгу;

- верифікація обставин відбувається автоматично через звірку часу і локації з бойовим розпорядженням;
- електронний висновок ВЛК вноситься безпосередньо в блокчейн, а смарт-контракт зчитує ступінь важкості поранення;
- миттєва транзакція ініціюється автоматично після появи фінального цифрового підпису лікаря та підтвердження втрати працездатності.

Переваги для персоналу включають усунення суб'єктивізму, ліквідацію корупції у ВЛК/МСЕК завдяки цифровим підписам та психологічний спокій, адже кошти надійдуть автоматично.

Автоматизація виплат по пораненню – це не просто технологія, це перетворення держави на сервісну систему, де соціальний захист стає безумовним правом, а не результатом бюрократичної боротьби.

Ефективна реалізація зазначених інновацій потребує розробки дорожньої карти пілотного проєкту «Смарт-реєстру виплат», адаптації профільних регуляторних актів до умов функціонування цифрових активів та формування закритого блокчейн-середовища під кураторством профільного департаменту Міноборони із залученням інфраструктурних потужностей державних фінансових та цифрових інституцій.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Про віртуальні активи: Закон України від 17 лют. 2022 р. № 2074-IX. *Відомості Верховної Ради України*. 2022. №24. Ст. 183. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2074-20> (дата звернення: 09.04.2026)
2. Петков С. В., Курило Т. В. Цифровізація публічного управління в умовах воєнного стану: правові аспекти та перспективи впровадження блокчейн-технологій. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2023. Вип. 2. С. 45–52.
3. Про електронні довірчі послуги: Закон України від 05 жовт. 2017 р. №2155-VIII (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2155-19> (дата звернення: 09.04.2026).
4. Гребенюк М. В. Правові механізми соціального захисту військовослужбовців у цифровому суспільстві: від бюрократії до автоматизації. *Юридичний часопис*. 2024. № 1. С. 112–120.

ПЕРМЯКОВ ДМИТРО СЕРГІЙОВИЧ

здобувач вищої освіти факультету забезпечення державної безпеки Київського інституту Національної гвардії України

МАЛЬЦЕВ ВІТАЛІЙ ВІКТОРОВИЧ

кандидат юридичних наук, старший дослідник, заступник начальника кафедри забезпечення державної безпеки Київського інституту Національної гвардії України

СПІВПРАЦЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ З ФІЕР: МОЖЛИВОСТІ АДАПТАЦІЇ ЄВРОПЕЙСЬКИХ СТАНДАРТІВ ОХОРОНИ ГРОМАДСЬКОГО ПОРЯДКУ

Система європейської безпеки на початку 2025 року характеризується інтенсивною «європеїзацією» правоохоронних функцій, що детермінує необхідність поглибленої інтеграції Національної гвардії України (далі - НГУ) у міжнародні інституційні мережі. В умовах нівелювання чітких меж між внутрішніми та зовнішніми загрозами, феномен яких аналітики визначають як «інтерместична безпека», взаємодія з Асоціацією сил жандармерії та поліції в